

ДИНАМІКА РОЗВИТКУ РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ: ПОТЕНЦІАЛ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Задворний Юрій Ігорович

аспірант,

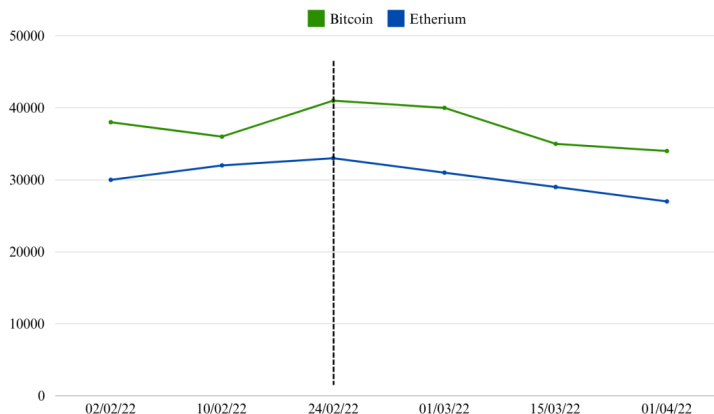
*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

Аналіз динаміки розвитку криптовалюти в Україні у кореляції з сучасними подіями виявляє кілька ключових аспектів, які вплинули на зростання популярності та впровадження криптовалют в країні. Це поєднання економічних, політичних, воєнних і регуляторних факторів, які формують ринок криптовалют в Україні. Розглянемо історію розвитку криптовалют в Україні поетапно:

1. До повномасштабної війни: Зростання інтересу та регуляторні ініціативи. До початку повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році, Україна вже активно інтегрувала криптовалюту у свою фінансову систему. Країна була одним із лідерів за кількістю криптовалютних транзакцій на душу населення у світі [1]. Криптовалюти широко використовувалися як засіб інвестицій і розрахунків серед громадян. Відсутність жорсткого регулювання також сприяла їх популярності. Прийняття закону «Про віртуальні активи» [2] у вересні 2021 року стало важливою подією для українського крипторинку. Цей закон визначив правовий статус криптовалют і сприяв легалізації ринку віртуальних активів, що стало важливим кроком для залучення інституційних інвестицій та інтеграції з міжнародними стандартами. До 2022 року ринок криптовалют в Україні активно зростав завдяки збільшенню кількості користувачів і транзакцій, а також позитивному ставленню держави до інноваційних фінансових технологій.

2. 2022: Війна та використання криптовалют для підтримки оборони. З початком повномасштабної війни в лютому 2022 року криптовалюти стали важливим інструментом для фінансування оборони та гуманітарних ініціатив. В умовах, коли банківська система зазнала великих навантажень, криптовалюти забезпечили швидкий доступ до фінансових ресурсів, які надходили від міжнародних донорів та української діаспори. Протягом перших місяців війни криптовалюти стали основним засобом збору пожертвувань на підтримку Збройних сил України, волонтерських організацій та гуманітарних місій. Наприклад, за допомогою криптовалют Україна змогла зібрати близько 212 мільйонів доларів на оборонні потреби [3]. Війна прискорила інтеграцію криптовалют в економіку України, розширивши їх використання в різних

сферах, зокрема для підтримки армії та надання гуманітарної допомоги. На рис. 1 показано вплив початку війни на кількість транзакцій двох видів криптовалюти – біткоїна та етеру.

Рис. 1. Кількість транзакцій біткоїна та етеру до, після та в день початку війни

Джерело: розроблено автором за матеріалами Coinmarketcap [4]

Обидві криптовалюти демонструють різке зростання кількості транзакцій наприкінці лютого, що співпадає з початком війни в Україні. Це може вказувати на використання криптовалют для міжнародних переказів або реакцію ринку на економічну невизначеність.

3. 2023: Міжнародна підтримка. У 2023 році криптовалюти в Україні продовжували залишатися важливим фінансовим інструментом, особливо в контексті війни. Водночас український уряд, у співпраці з міжнародними партнерами, продовжував працювати над удосконаленням правової бази для регулювання криптовалют. Україна отримала значну підтримку від міжнародних організацій, таких як FATF (The Financial Action Task Force), для посилення контролю за фінансовими потоками та боротьби з відмиванням грошей, зокрема допомагала Україні у відстеженні та припиненні фінансових схем, спрямованих на ухилення від міжнародних санкцій, які були запроваджені проти РФ та пов'язаних з нею осіб чи організацій. У лютому 2023 року FATF ухвалила безпрецедентне рішення призупинити членство РФ [5]. Це було важливим аспектом підтримки України в її зусиллях протидіяти незаконним фінансовим потокам. Незважаючи на важкі економічні та соціальні умови, ринок криптовалют в Україні зберігав стабільне зростання. Інтерес

до криптовалют серед громадян і підприємств залишався високим, оскільки вони бачили в них альтернативний засіб збереження вартості та фінансових операцій, що підтверджується даними міжнародної аналітичної блокчейн-платформи Chainalysis, згідно яких Україна посіла п'яте місце серед країн з найвищим індексом адаптації криптовалюти [6].

4. Поточна ситуація: Відновлення економіки та криптовалюти як частина відбудови. На тлі війни і процесу відновлення, криптовалюти в Україні продовжують відігравати важливу роль у фінансуванні відбудови інфраструктури та підтримці економіки. У той час як традиційні фінансові інструменти зазнають значних навантажень, криптовалюти забезпечують альтернативні шляхи фінансування через краудфандинг та міжнародні донорські програми. З розвитком ринку та збільшенням обсягів криптовалютних транзакцій в Україні зростає необхідність вдосконалення нормативно-правової бази. Регулювання повинно забезпечити захист прав інвесторів, прозорість транзакцій та боротьбу з шахрайством, одночасно зберігаючи відкритість для інновацій. Криптовалюти стали важливим інструментом для залучення коштів на відбудову країни. Окрім цього, вони сприяють інтеграції України в глобальну цифрову економіку, що є важливим фактором її економічного відновлення.

Таким чином, криптовалюти відіграють важливу роль у сучасній економіці України, особливо в умовах війни та процесу відновлення. Вони стали ключовим інструментом для залучення коштів на підтримку оборонних та гуманітарних ініціатив, а також залишаються надійним засобом для здійснення міжнародних транзакцій і залучення інвестицій. Регуляторні ініціативи, спрямовані на впорядкування ринку криптовалют, повинні продовжувати вдосконалюватися з огляду на виклики сучасності, що забезпечить стійке зростання криптоекономіки в Україні.

Після завершення військових дій криптовалюти можуть також сприяти залученню іноземних інвестицій в інноваційні проекти та підтримувати розвиток цифрової економіки України. Вони можуть стати важливим інструментом для відбудови інфраструктури, підтримки малого та середнього бізнесу, а також для розвитку нових фінансових технологій в умовах децентралізації та глобалізації. Таким чином, криптовалюти мають потенціал для того, щоб відіграти значну роль у забезпеченні фінансової стабільності України та сприянні її економічному відновленню після війни.

Список використаних джерел:

1. The 2021 Geography of Cryptocurrency Report. Chainalysis. October 2021. URL: <https://cognizium.io/uploads/resources/Chainalysis%20-%20The%20%202021%20Geography%20of%20Cryptocurrency%20Report%202021%20-%202021%20Oct.pdf>
2. Закон України «Про віртуальні активи». Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2023. № 15. Ст. 51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>

3. Crypto donations to Ukraine and Russia: breaking down the numbers. Elliptic. 3 March 2023. URL: <https://www.elliptic.co/blog/analysis/crypto-donations-to-ukraine-and-russia-breaking-down-the-numbers>
4. Amount of bitcoin and etherium transactions. Coinmarketcap. 02 February 2022 – 04 April 2022. URL: <https://coinmarketcap.com/currencies/bitcoin/#Chart>
5. Annual report 2022-2023. FATF. 6 September 2023. URL: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/publications/FATF-Annual-Report-2022-2023.pdf.coredownload.pdf>
6. The 2023 Global Crypto Adoption Index: Central & Southern Asia Are Leading the Way in Grassroots Crypto Adoption. Chainalysis. September 12, 2023. URL: <https://www.chainalysis.com/blog/2023-global-crypto-adoption-index/>